

Raamovereenkomst tussen de Nederlandse Taalunie en Curaçao op het gebied van de Nederlandse taal in een meertalige omgeving

De publiekrechtelijke rechtspersoon Land Curaçao, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport, mevrouw drs. M. Alcalá-Wallé

en

het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Algemeen Secretaris, dhr. prof. dr. H. Bennis,

hierna te noemen Partijen,

de wens hebbende de bestaande samenwerking op het gebied van de Nederlandse taal en taalbeleid te continueren,

zijn het volgende overeengekomen:

Artikel I: uitgangspunt

Eén taal, meer landen

Het Nederlands wordt gesproken in Nederland, Vlaanderen en Suriname. Daarnaast is het Nederlands een van de officiële talen in Aruba, Curaçao, Sint-Maarten en Caribisch Nederland. Landen en regio's met een verschillende historie, waar de taal verschillende functies vervult maar met een gezamenlijk belang: een taal waarvan zoveel mogelijk inwoners zo goed mogelijk gebruik moeten kunnen maken naar hun behoefte binnen hun context.

Op 20 november 2010 kwamen bewindslieden en vertegenwoordigers van Aruba, Curaçao, Nederland, Suriname en Vlaanderen in Brugge bijeen om onder de vlag 'Nederlands, wereldtaal'

op beleidsniveau van gedachten te wisselen over de toekomst van de Nederlandse taal. De bewindslieden spraken af hierover onderling af te stemmen.

De Nederlandse en Vlaamse overheden werken al langer samen op het gebied van de Nederlandse taal. Vanaf 1980 krijgt die samenwerking vorm in de Nederlandse Taalunie. Daartoe is op 9 september 1980 het *Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie* gesloten. Sinds 2005 participeert Suriname actief als geassocieerd lid in de Taalunie. In 2007 werd met de voormalige Nederlandse Antillen en in 2011 met Aruba een raamovereenkomst voor samenwerking gesloten. Het Taalunieverdrag biedt hiervoor expliciet ruimte (zie artikel 19 van het *Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie*).

Artikel 2: doel

Deze **Raamovereenkomst** heeft tot doel Curaçao te betrekken in activiteiten die op grond van het *Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie* worden ondernomen, daar waar het door beide Partijen gewenst en mogelijk geacht wordt.

De **Raamovereenkomst** biedt het kader voor de bestaande samenwerking en biedt ook een kader voor een rijkere samenwerking op het gebied van de Nederlandse taal en taalbeleid, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende functies en rollen die de Nederlandse taal in de diverse landen vervult en de diverse belangen van de taalgebruikers die daaruit voortvloeien. Uitgangspunt is dat de samenwerking wederzijds is. De partners profiteren van elkaars kennis en expertise.

Artikel 3: inhoud van de samenwerking

Deze **Raamovereenkomst** biedt ruimte voor samenwerking tussen Partijen op de volgende terreinen:

Universitair onderwijs in en van het Nederlands

Te denken valt aan:

- Activiteiten via Taalunie-infrastructuur voor het universitair onderwijs Nederlands: ondersteuning neerlandistiek aan de University of Curaçao (UoC) via een jaarlijkse financiële bijdrage van de Nederlandse Taalunie, bedoeld voor ondersteuning van de kwaliteit van het universitair onderwijs Nederlands en de mogelijkheid om gebruik te maken van ondersteuning via het Kenniscentrum Nederlands als Vreemde Taal (NVT).
- Ondersteuning instroomtraject taalvaardigheid Nederlands, gericht op de academische taalvaardigheid Nederlands van nieuwe studenten aan de UoC.

ek HB

- Certificering taalvaardigheid Nederlands via het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT).
- Financiële ondersteuning van en deelname aan Caribische Associatie voor Neerlandistiek (CARAN), het netwerk van Caribische neerlandici.
- Uitwisseling van expertise op het gebied van taalbeleid, taalkeuze en taalvaardigheid in het hoger onderwijs.

Taalinfrastructuur

Te denken valt aan:

- Aanleg en beheer van een corpus van Curaçaos-Nederlands taalmateriaal met het oog op beschrijving van de taal en op het maken van toepassingen daarvoor voor taalgebruikers, zoals woordenboeken en andere hulpmiddelen.
- Het bepalen en vastleggen van de spelling van Curaçaos-Nederlandse woorden in de Woordenlijst, het 'Groene Boekje'.
- Mogelijke contactlegging en samenwerking op het gebied van taalinfrastructuur, met de uitvoerende organisatie, het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT).
- Deelname van Curaçao aan het Taalportaal, dat voorziet in een technische infrastructuur, bijvoorbeeld voor opname van het Papiaments.

Taalbeleid

De visie van de Taalunie is dat de Nederlandse taal functioneert in een steeds meer meertalige context. Het gaat er niet om het Nederlands te verdedigen maar om een taalbeleid waarin talen naast elkaar functioneren op een manier die recht doet aan ontwikkelingsmogelijkheden en identiteit van de burgers. Te denken valt aan het delen van kennis en expertise op het gebied van:

- Taalbeleid.
- Het opzetten van een taalbeleidsorganisatie over landsgrenzen heen, zoals een 'Papiamentse Taalunie' voor met name de Benedenwindse Eilanden.

Onderwijs in en van het Nederlands als Vreemde Taal (NVT)

In het Nederlands-Caribisch gebied zijn momenteel veel relevante ontwikkelingen en initiatieven. Hoewel de positie van het Nederlands in het onderwijs op alle eilanden verschillend is, is het Nederlands voor het overgrote deel van de leerlingen een vreemde taal die een andere didactische aanpak vraagt dan moedertaalonderwijs, zelfs als het instructietaal is. Hierdoor is het delen van NVT-expertise tussen de eilanden van grote

waarde. Het ligt in de bedoeling om met betrekking tot de gewenste onderlinge samenwerking tussen de eilanden aan het onderwijs in en van het NVT een intentieverklaring op te stellen waarmee alle eilanden en de Taalunie hun onderlinge samenwerking bekrachtigen.

De volgende initiatieven zijn in opbouw:

- Netwerk Onderwijs Nederlands als Vreemde Taal in oprichting, waarin kennis en expertise op het gebied van onderwijs NVT tussen de eilanden wordt gedeeld.
- Ontwikkeling didactisch materiaal groep 1-4 + voorschoolse educatie.
- Ontwikkeling van toetsen, toetsevaluaties en examens voor het NVT.
- Ontwikkeling van een voorbereidend traject naar een vervolgopleiding (mbo/hbo/universiteit) in Europees Nederland of Vlaanderen.
- Borging en uitwisseling van regionaal NVT-materiaal en -expertise d.m.v. digitaal platform en NVT-netwerk.
- Aanpassing en implementatie (doorlopende) leerlijn NVT.
- Trainingstraject voor NVT-experts.
- NVT-didactiekmodules voor taal- en vakdocenten.
- Taalontwikkelen lesgeven voor zaakvakdocenten: adequaat taalaanbod tijdens zaakvakonderwijs.
- Ontwikkeling schooltaalbeleid NVT.
- Ontwikkeling profiel NVT-docent.
- Opzetten van informatiecampagne over de mogelijkheden van het Nederlands voor leerlingen in het Caribisch gebied.
- De ontwikkeling van een leerlijn Nederlands als Vreemde Taal voor de specifieke Nederlands-Caribische context van groep 1 tot aan havo/vwo 5/6 en waar mogelijk materiaal ter concretisering van die leerlijn.

Culturele samenwerking

Te denken valt aan:

- Beleid voor de zichtbaarheid over en weer van talige cultuur uit alle landen waar cultuuruitingen in het Nederlands zijn.
- Samenwerking aan beleid voor het uitbreiden van digitale bibliotheken met Nederlandstalige en Papiamentstalige literatuur uit Curaçao.
- Ondersteuning van de professionalisering van (literair) vertalers.

HB

Artikel 4: implementatie

- (1) Partijen zullen, op basis van hetgeen is geformuleerd in artikel 3, vóór 1 maart 2018 een **Werkprogramma** overeenkomen voor de periode 2018-2022.
- (2) Teneinde de voortgang van de implementatie van de bepalingen van deze **Raamovereenkomst** te evalueren zullen Partijen medewerkers aanwijzen die met regelmaat overleg organiseren.

Artikel 5: structuur van de samenwerking

- (1) Partijen stellen een **Werkgroep** in, onder voorzitterschap van de algemeen secretaris van de Nederlandse Taalunie, met twee leden uit Curaçao en twee leden van de Nederlandse Taalunie, inclusief voorzitter, om het **Werkprogramma** (zie artikel 4, lid 1) op te stellen. Het Algemeen Secretariaat van de Nederlandse Taalunie zal voorzien in secretariële ondersteuning.
- (2) De **Werkgroep** wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twee maanden na ondertekening van deze **Raamovereenkomst**, ingesteld.

Artikel 6: kosten

- (1) Het in lid 1 van artikel 4 genoemde **Werkprogramma** zal gepaard gaan met een begroting waarin de bijdragen van de Partijen zijn vastgelegd. De bijdrage kan uit financiële middelen en uit natura (personele inzet, lokalen etc.) bestaan.
- (2) Met het oog op de implementatie van het **Werkprogramma** stelt Curaçao ten minste 0,5 fte capaciteit op het niveau van 'projectleider' beschikbaar, inclusief noodzakelijke administratieve ondersteuning en werkplek(ken).
- (3) De financiering van Curaçao genoemd in artikel 6.2 komt uit de middelen die voor de overdracht aan FPI zijn voorzien binnen de begrotingspost 164901 4683 van het Ministerie van DWCS.

Artikel 7: duur

- (1) Deze **Raamovereenkomst** wordt afgesloten voor de duur van drie (3) jaar en wordt daarna telkens voor een gelijke periode stilzwijgend verlengd, tenzij binnen zes (6) maanden voorafgaand aan de nieuwe periode een der partijen zich schriftelijk verzet tegen deze verlenging.
- (2) Elk der Partijen kan wijzigingen in deze raamovereenkomst voorstellen, die bij schriftelijke wederzijdse goedkeuring doorgevoerd worden.

CHB HB

- (3) Elk der Partijen kan deze raamovereenkomst tussentijds opzeggen vanwege dringende omstandigheden, met inachtneming van een termijn van 6 maanden door de andere Partij daarvan schriftelijk in kennis te stellen.

Artikel 8: evaluatie

Na drie jaar (najaar 2020) vindt een evaluatie plaats van de gehele regeling met het oog op (al dan niet gewijzigde) voortzetting na afloop van de eerste termijn van deze Raamovereenkomst.

Artikel 9: formalisering van de samenwerking

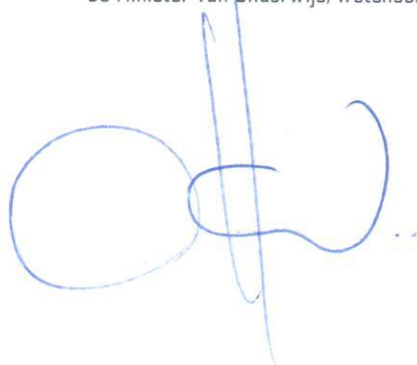
Op basis van de evaluatie, zoals genoemd in artikel 8, kunnen Partijen bezien of een nadere formalisering van de samenwerking in de vorm van een diplomatieke notawisseling (zie artikel 19 van het *Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie*) gewenst is.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend,

d.d. 29 november 2017 te Willemstad, Curaçao

Voor Curaçao,

De Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport, mevrouw M. Alcalá-Wallé

Voor de Nederlandse Taalunie,

Algemeen Secretaris, de heer H. Bennis

